

Nr 249.

Av herrar **Vennerström** och **Hage**, om skrivelse till Kungl. Maj:t i fråga om bestridandet av kostnaderna för lokal och betjäning vid vissa telefonstationer.

I statsrevisorernas berättelse rörande den revision, som av dem fullgjorts under år 1920, förekommer å sid. 588 påpekande av ett fall, då det med avseende på en telefonist, föreståndare för en telefonstation i Murjek, konstaterats, att denna telefonist mot ett tämligen ringa arvode nödgas tjänstgöra omkring 12 timmar om dygnet utan möjlighet att lämna tjänstelokalen. Revisorerna finna med rätta, att detta är en alldeles för lång tjänstetid.

Det förhållande som här pålysts torde förekomma på icke så få platser, särskilt i avlägsna bygder i Norrland. Så har t. ex. inträffat att i Harads, även i Norrbotten, telefonen hålles öppen från kl. 8 f. m. till kl. 8 e. m. utan något uppehåll för mattimmar eller dylikt. I avlöning erhåller denna telefonist, enligt vad det uppgivits:

300 kronor av Edefors kommun samt av abonnenterna 1,216:25 kronor; dessutom har hon ersättning per samtal av telegrafverket, för en del journalföring av samtal m. m. — ingen fast lön — c:a 862 kr. Då detta sista är beroende på samtalens mängd, kan det ej säkert fixeras.

Alltså har telefonisten ifråga en sammanlagd lön av c:a 2,378:— kronor. För uppehållande av tjänsten måste hon vidkännas följande utgifter:

Belysning.....	Kr. 64:—
Ved- och renhållning.....	» 325:—
Budavgifter.....	» 110:—
Biträde.....	» 700:—

Summa Kr. 1,199:—

Således skulle telefonisten ha att leva och kläda sig samt betala skatten av 1,179 kronor.

Den person, som framfört denna fråga, skriver i ett brev rörande densamma följande:

»Om man t. ex. jämför en småskollärarynnas lön och tjänstgöring med detta, känner man det rent av upprörande. Tjänstemän och betjante av högre och lägre grad hava i regel erhållit dyrtidstillägg, så är dock ej fallet med dylik befattningshavande. Telegrafverket har successivt uppskruvat alla avgifter, men telefonisterna på landsbygden hava det oaktat icke fått ett öre mer än förut för budgång, journalföring m. m., åtminstone icke vad Harads beträffar.

Om man vänder sig till Telegrafverket i detta missförhållande får man till svar: »laga att det blir 50 abonnenter, så övertaga vi stationen». Det låter vackert resonerat, men skall en hel del under tiden avlönas med en svältlön? Mig synes, att Telegrafverket bör åläggas, att om ej helt övertaga dylika stationer, skyldigkännas bidraga bättre än hittintills i avlöningen».

De påståenden, som här framföras, överensstämma ju också med verkliga förhållandet, vilket framgår av den förklaring, som avgivits av Telegrafverket på statsrevisorernas ovannämnda anmärkning. Nu gällande bestämmelser äro nämligen, som bekant, sådana, att staten ej ansvarar för utgifterna vid växelstation, där det ej finnes minst 50 abonnenter. Men då kan man naturligtvis invända, att då böra abonnenterna och kommunen giva så stora tillskott, att föreståndarinnan och eventuellt behöfligt biträde — behöfligt för att föreståndarinnan skall få en rimlig arbetstid — kunna erhålla en tillräcklig avlöning. Men utsikterna att ordna saken på detta sätt äro säkerligen mycket små. Abonnenterna ha nog redan förut en ganska betydlig avgift att erlægga, och kommunerna, särskilt i de avlägsna bygderna i Norrland, äro oftast fattiga och skuldbetyngda och ha att dragas med en hög kommunalskatt. Följden blir då den, att antingen får föreståndarinnan vid en dylik station taga på sig en orimligt lång arbetstid utan avbrott, som konstaterats t. ex. i Murjek, eller också får hon avlöna ett biträde för avbyte och hjälp med påföljd, att hennes egen inkomst sjunker ner till ett minimum.

Här bör staten inskrida och detta framför allt med hänsyn till sociala synpunkter, alldenstund staten även på detta område bör tillse, att en rimlig arbetstid erhålles. Helst borde staten taga på sig att ansvara för utgifterna för även mindre växelstationer. Men detta torde knappast vara möjligt att få igenom med detsamma — vi hoppas dock, att längre fram, efter en närmare utredning, en sådan anordning kan vidtagas. — Däremot borde saken åtminstone kunna ordnas så, att staten efter en kortare och hastig utredning till att börja med tager på sig

en så stor del av utgifterna för en dylik växelstation, att det kan bliva möjligt för telefonisten att kunna avlöna ett biträde för avbyte och hjälp, så att tjänstgöringstiden blir rimlig och likväl nettoavlöningen till telefonisten blir sådan, som för en dylik befattningshavare kan anses skälig. Med hänvisning till ovanstående och för uppnående av det målet, att befattningshavare å i motionen nämnd station erhåller en rimlig avlöning samt tjänstgöringstid, hemställes alltså,

att riksdagen måtte besluta i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa, att Kungl. Maj:t måtte låta utreda, huruvida och i vilken utsträckning det må bestämmas, att telegrafverket skall bestrida kostnaden för lokal och betjäning vid sådan växelstation, där detta enligt nu gällande bestämmelser ej är fallet.

Stockholm den 31 januari 1921.

Ivar Vennerström.

Ernst Hage.
